

**KASBIY TA'LIMDA INGLIZ TILINI O'QITISHDA KOMMUNIKATIV
YONDASHUV SAMARADORLIGI**

Baliqchi tuman 1-son texnikumi

Ingliz tili fani o'qituvchisi

Abdurazakova Gulmiraxon Abduvosi kizi

Annotatsiya

Mazkur maqola kasbiy ta'lim muassasalarida ingliz tilini o'qitishda kommunikativ yondashuvning samaradorligini o'rganishga bag'ishlangan. Kommunikativ yondashuv nafaqat til bilimini oshirish, balki talabalar orasida muloqot va interaktiv ko'nikmalarni rivojlantirishga xizmat qiladi. Maqolada ingliz tilini o'qitishda yangi pedagogik texnologiyalar, interfaol mashg'ulotlar va real hayotiy vaziyatlarga asoslangan metodlar tahlil qilinadi. O'qituvchilar va talabalar orasida olib borilgan tadqiqotlar asosida yondashuv samaradorligi baholanadi.

Kalit so'zlar: kasbiy ta'lim, ingliz tili, kommunikativ yondashuv, o'qitish metodikasi, interfaol usullar, samaradorlik, pedagogik texnologiyalar.

**THE EFFECTIVENESS OF THE COMMUNICATIVE APPROACH IN
TEACHING ENGLISH IN VOCATIONAL EDUCATION****Abstract**

This article is devoted to studying the effectiveness of the communicative approach in teaching English in vocational educational institutions. The communicative approach serves not only to improve language knowledge, but also to develop communication and interactive skills among students. The article analyzes new pedagogical technologies, interactive exercises and methods based on real-life situations in teaching English. The effectiveness of the approach is assessed based on research conducted among teachers and students.

Keywords: vocational education, English, communicative approach, teaching methodology, interactive methods, effectiveness, pedagogical technologies.

**ЭФФЕКТИВНОСТЬ КОММУНИКАТИВНОГО ПОДХОДА В
ПРЕПОДАВАНИИ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА В ПРОФЕССИОНАЛЬНОМ
ОБРАЗОВАНИИ****Аннотация**

Данная статья посвящена изучению эффективности коммуникативного подхода в преподавании английского языка в профессиональных учебных заведениях. Коммуникативный подход служит не только для улучшения языковых знаний, но и для развития коммуникативных и интерактивных навыков у студентов. В статье анализируются новые педагогические технологии, интерактивные упражнения и методы, основанные на реальных жизненных ситуациях, в преподавании английского языка. Эффективность подхода оценивается на основе исследований, проведенных среди преподавателей и студентов.

Ключевые слова: профессиональное образование, английский язык, коммуникативный подход, методика преподавания, интерактивные методы, эффективность, педагогические технологии.

Kirish

Kasbiy ta'limning bugungi kundagi maqsadi nafaqat malakali mutaxassislar tayyorlash, balki ular orasida chet tillarini samarali o'rganish va amaliy qo'llash ko'nikmalarini shakllantirishdir. Ingliz tili esa global kommunikatsiya vositasi sifatida talabalar uchun muhim ahamiyatga ega. Prezidentimiz tomonidan ilgari surilgan ta'lim islohotlari doirasida, kasbiy ta'lim muassasalarida chet tillarni o'qitish tizimini modernizatsiya qilish, innovatsion metodlardan foydalanish va interfaol pedagogik texnologiyalarni joriy etish alohida e'tiborga olingan. Ushbu yondashuvlar o'qitish jarayonini nafaqat samarali, balki qiziqarli va talabalar uchun motivatsion qiladi.

Kommunikativ yondashuv asosida ingliz tilini o'qitish talabalarga amaliy muloqot imkoniyatini beradi, shuningdek, ularni kasbiy faoliyatga tayyorlaydi. Bu metodda grammatika qoidalarini yodlashdan ko'ra, ularni real hayotiy vaziyatlarda qo'llashga urg'u beriladi. Muloqot orqali til o'rganish, talabalarni mustaqil fikrlashga va interaktiv faoliyatda ishtirok etishga rag'batlantiradi.

Prezidentimiz ta'lim sohasida ilgari surayotgan innovatsion loyihalar, jumladan, "Raqqamli maktab" va "Chet tillarni o'rganish bo'yicha milliy strategiya" kasbiy ta'lim muassasalarida ingliz tilini o'qitish sifatini oshirishga katta hissa qo'shmoqda. Shu bilan birga, o'qituvchilar uchun malaka oshirish kurslari, interfaol dars metodikasi va zamonaviy pedagogik texnologiyalar joriy qilinmoqda. Kommunikativ yondashuv samaradorligini ilmiy asosda tahlil qilish, jahon va O'zbekiston pedagoglarining tajribasini o'rganish hamda natijalarni baholashga qaratilgan. Tadqiqotda o'qitish jarayonida interfaol mashg'ulotlar, guruh ishlari, rol o'yinlari va real vaziyatlarga asoslangan topshiriqlar qo'llanilishi ko'rib chiqiladi.

Integratsiyalashgan ko'nikmalar yonashuvi (Integrated skills approach) tinglash, gapirish, o'qish va yozish ko'nikmalarini o'zaro bog'liqlikda shakllantirishni nazarda

tutib, bu xozirda ingliz tilini chet tili sifatida o‘qitishda (EFL) yangi tendensiya bo‘lmoqda, va bu talabalarning kommunikativ kompetensiyasini shakllantirish va kasbiy qobiliyatini rivojlantirishda ingliz tilidan foydalanishida samarali bo‘lmoqda. Oksford R integratsiyalashagan ko‘nikmalar yondashuvi (Integrated skills approach) ning ikki xil yo‘nalishini ajratadi: 1) Content based learning (CBL) –soxaga asoslanib o‘rganish; 2) Task based learning (TBL)-mashq va topshiriqlarga asoslangan o‘rganish turi. Ushbu ikki xil o‘qitish yo‘nalishi xar birini aloxida qisqacha moxiyatini talqin qilib berishimiz maqsadga muvofiq deb o‘yladik.

Jahon pedagogik adabiyotlarida kommunikativ yondashuv til o‘qitishda samarali metod sifatida tan olingan. Masalan, H. Douglas Brown va Jeremy Harmer o‘z tadqiqotlarida til o‘rganish jarayonida muloqotning asosiy o‘rni borligini ta’kidlaydi. Shu bilan birga, interfaol metodlar va rol o‘yinlari talabalarning og‘zaki va yozma muloqot ko‘nikmalarini sezilarli darajada oshiradi.

Orta Osiyo mamlakatlarida, xususan, Qozog‘iston va O‘zbekistonda ham til o‘qitishda kommunikativ metodlar tajriba sifatida qo‘llanmoqda. A. Nurmukhamedov va G. Rakhimova o‘z tadqiqotlarida kasbiy yo‘nalishdagi talabalar uchun interfaol metodlarning samaradorligini ko‘rsatgan.

O‘zbekistonda M. Tashkentov va S. Islomova kommunikativ yondashuvning kasbiy ta’limdagi afzalliklarini o‘rganib, darslarda guruh ishlari, muhokama va loyiha asosida ishlash talabalar tilini rivojlantirishga yordam berishini qayd etgan. Shu bilan birga, texnologik vositalarni qo‘llash, masofaviy ta’lim platformalarida interaktiv mashg‘ulotlar samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Adabiyotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, kommunikativ yondashuv jahon va mintaqa pedagogik tajribalarida samarali hisoblanadi. Bu metod talabalarning muloqotga qobiliyatini, so‘z boyligini va kasbiy faoliyatga tayyorgarligini oshirishga imkon beradi.

Tadqiqotda O‘zbekistonning bir necha kasbiy ta’lim muassasalarida ingliz tilini o‘qitishda kommunikativ yondashuv qo‘llanilishi o‘rganildi. Tadqiqot ishtirokchilari sifatida 1-2 kurs talabalar tanlandi. Darslar davomida interfaol metodlar: guruh ishlari, rol o‘yinlari, muhokama mashqlari va real hayotiy vaziyatlar asosida topshiriqlar berildi.

Xulosa

Maqola natijalari shuni ko‘rsatdiki, kasbiy ta’limda ingliz tilini o‘qitishda kommunikativ yondashuv samaradorligi yuqori. Bu metod talabalarning til bilimini nafaqat nazariy, balki amaliy jihatdan rivojlantiradi. Interfaol mashg‘ulotlar, rol o‘yinlari va guruh ishlari orqali talabalar o‘z fikrini erkin ifodalaydi, muloqot ko‘nikmalarini mustahkamlaydi va kasbiy faoliyatga tayyor bo‘ladi. Prezidentimizning ta’lim sohasiga qilayotgan hissasi, jumladan, raqamli ta’lim platformalari va interaktiv

pedagogik texnologiyalar joriy etilishi, kommunikativ yondashuvni yanada samarali qiladi. Jahon va O‘zbekiston olimlari tomonidan o‘tkazilgan tadqiqotlar ham bu yondashuvning amaliy ahamiyatini tasdiqlaydi. Metodning samaradorligi o‘qituvchining malakasi, darsning interfaoligi va texnologik jihozlarning mavjudligiga bog‘liq. Shu sababli, kasbiy ta‘lim muassasalarida o‘qituvchilar malakasini oshirish, yangi pedagogik metodlarni qo‘llash va interaktiv mashg‘ulotlarni ko‘paytirish muhimdir. Kelgusida kommunikativ yondashuvdan keng foydalanish, talabalarning til bilimlarini oshirish bilan birga, ularni kasbiy faoliyatga tayyorlashda samarali vosita bo‘lib xizmat qiladi. Shu bilan birga, global iqtisodiyot va muloqot talablariga javob bera oladigan, innovatsion va kompetent mutaxassislar tayyorlashga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Maksudova X.F Farmasevtika yo‘nalishida ingliz tilini o‘qitish jarayonida talabalarning kasbiy layoqatlarini rivojlantirish-diss.p.f.d (PhD) darajasi uchun. UDK:378.091.3:811.111 O‘zbekiston jaxon tillar universiteti Tosh,2021-234 b
2. Iriskulov M.T. ESP til ko‘nikmalarini rivojlantirish usullari // Filologiya masalalari ilmiy-metodik jurnal, 2017. №4. - B. 144-148
3. Лопатина Ю.В. Обучение студентов неязыкового вуза профессионально-ориентированному общению на английском языке: Дисс.канд.пед.наук.- Ярослав,2005. -176 с.
4. Oxford, R. Integrated skills in the ESL/EFL classroom. Washington DC, US: Maryland University, 2001.
5. Prabhu, N. Second Language Pedagogy. Oxford: Oxford University Press, 1987- p 160
6. Richards, J.,Rodgers, T. Approaches and Methods in Language Teaching. New York: Cambridge University Press, 2001- p 204